

κατ'α.σ.

ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL TRANSLATION
No. F093.18/4905

1

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ Ἐ Ἄ Ἐ Ἐ Ἐ Ἐ Ἐ Ἐ
κατά της ΕΛΛΑΔΑΣ
(προσφυγή αριθ. 39442/98)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

16 Νοεμβρίου 2000

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές αλλαγές πριν από τη δημοσίευση της οριστικής εκδοχής της στην επίσημη συλλογή που περιλαμβάνει μία επιλογή αποφάσεων του Δικαστηρίου.

-Ακριβες αντίγραφο.

Στρασβούργο, 16.11.2000

(υπογραφή)

Erik FRIBERGH

Γραμματέας Τμήματος

Γραφείο Μεταφράσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
Bureau des Traductions du Ministère des Affaires Étrangères de la République Hellénique,
Athènes
Hellenic Republic, Ministry of Foreign Affairs, Translation Office, Athens

Στην υπόθεση της Ανώνυμης Εταιρίας \AA $\text{\text{A}}$ $\text{\text{A}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$
κατά της Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
(δεύτερο τμήμα), συνεδριάζον σε τμήμα αποτελούμενο από τους :
κύριο Α.Β. ΒΑΚΑ, *πρόεδρο,*
κύριο Κ.Λ ΡΟΖΑΚΗ,
κύριο Β. CONFORTI,
κυρία Γ. ΒΟΝΕΛΛΟ,
κύριο Ρ. ΛΟΡΕΝΖΕΝ,
κύριο Μ. ΦΙΣΧΒΑΧ,
κύριο Α. ΚΟΒΛΕΡ, *δικαστές,*

και τον κύριο Ε. ΦΡΙΒΕΡΓΗ, *γραμματέα τμήματος,*

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 9
Δεκεμβρίου 1999 και στις 26 Οκτωβρίου 2000,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την
τελευταία από τις πύό πάνω ημερομηνίες :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη με μία προσφυγή (αριθ. 39442/98)
η οποία κατατέθηκε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας και με την
οποία μία ελληνική ανώνυμη εταιρία, η \AA $\text{\text{A}}$ $\text{\text{A}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$ $\text{\text{E}}$
("η προσφεύγουσα εταιρία"), προσέφυγε
ενώπιον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων ("η Επιτροπή") στις 11 Ιουλίου 1997, δυνάμει του
παλαιού άρθρου 25 της Σύμβασης για την προστασία των
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών ("η
Σύμβαση").

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε από την κ. Βιολέττα

Κασέρη, η οποία διαδέχθηκε την κ. Ευτέρπη Βρατσίδα, δικηγόρο του Συλλόγου της Αθήνας. Η ελληνική κυβέρνηση ("η Κυβέρνηση") εκπροσωπείται από τους εντεταλμένους της αντιπροσώπου της, κύριο Βασίλειο Κυριαζόπουλο, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Μαρία Παπίδα, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Υπό το πρίσμα του άρθρου 6 § 1 της Συμβασής, η προσφεύγουσα εταιρία παραπονέθηκε για μία προσβολή του δικαιώματος πύουβουής της σε ένα δικαστήριο.

4. Η προσφυγή διαβιβάστηκε στο Δικαστήριο την 1η Νοεμβρίου 1998, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Πρωτοκόλλου αριθ. 11 της Σύμβασής (άρθρο 5 § 2 του του Πρωτοκόλλου αριθ. 11).

5. Η προσφυγή ανατέθηκε στο δεύτερο τμήμα του Δικαστηρίου (άρθρο 52 § 1 του κανονισμού). Μέσα σ' αυτό, το δικαστικό συμβούλιο που επιφορτίστηκε με την εξέταση της υπόθεσης (άρθρο 27 § 1 της Σύμβασής) συστήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 § 1 του κανονισμού.

6. Με απόφαση της 9 Δεκεμβρίου 1999, το Δικαστήριο κήρυξε την προσφυγή παραδεκτή.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

7. Στις 11 Φεβρουαρίου 1992, η προσφεύγουσα εταιρία αποτάθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με μία αίτηση προκειμένου να της χορηγηθεί μία επιχορήγηση για την κατασκευή ενός ξενοδοχείου, δυνάμει των διατάξεων του νόμου 1892/1990. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, οι επιχειρήσεις που πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις μπορούν να λάβουν μία κρατική επιχορήγηση για τις επενδύσεις τους.

8. Η αίτηση της προσφεύγουσας εταιρίας απορρίφθηκε με απόφαση της 29 Ιουνίου 1992.

9. Στις 30 Σεπτεμβρίου 1992, η προσφεύγουσα εταιρία προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας με μία αίτηση ακύρωσης της πιο πάνω αναφερόμενης απόφασης. Ο πληρεξούσιος δικηγόρος της κατέθεσε την αίτηση αυτή στο 4ο Αστυνομικό Τμήμα της Αθήνας, στα χέρια δύο αστυνομικών. Οι τελευταίοι έθεσαν τη σφραγίδα του αστυνομικού τμήματος και μνημόνευσαν τον αριθμό πρωτοκόλλου και την ημερομηνία πάνω στην πρώτη σελίδα της αίτησης, αλλά παρέλειψαν να σημειώσουν τον αριθμό πρωτοκόλλου πάνω στην έκθεση κατάθεσης την οποία συνέταξαν πάνω στο ίδιο το έγγραφο της αίτησης.

10. Στις 6 Φεβρουαρίου 1996, το Συμβούλιο της Επικράτειας κήρυξε την αίτηση απαράδεκτη για τους πιο κάτω λόγους :

"Από τις διατάξεις του άρθρου 19 §§ 1 και 2 του προεδρικού διατάγματος 18/1989 προκύπτει ότι, όταν η αίτηση ακύρωσης κατατίθεται ενώπιον μίας δημόσιας αρχής, πρέπει, προκειμένου να είναι έγκυρη η κατάθεση, να εγγραφεί η αίτηση στο πρωτόκολλο της αρχής αυτής και να συνταχθεί μία έκθεση κατάθεσης πάνω στο ίδιο το έγγραφο της αιτήσης. Η εν λόγω έκθεση πρέπει να μνημονεύει τον αριθμό πρωτοκόλλου καθώς και την ημερομηνία και πρέπει να υπογραφεί από τον δημόσιο υπάλληλο ο οποίος έλαβε την αίτηση και από τον αιτούντα (...). Η τήρηση της διαδικασίας αυτής, στην οποία συμμετέχει ο ίδιος ο αιτών, δεν μπορεί να αντικατασταθεί από άλλες διατυπώσεις, αφού αυτή, δυνάμει του νόμου,

αφορά το ίδιο το κύρος της κατάθεσης. Κατά συνέπεια, όταν η αίτηση κατατίθεται ενώπιον μιάς δημόσιας αρχής άλλης από το Συμβούλιο της Επικρατείας, η μη σύμφωνη σύνταξη της έκθεσης κατάθεσης επηρεάζει το κύρος της αίτησης.

Στην προκειμένη περίπτωση, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο κατατέθηκε ενώπιον του 4ου Αστυνομικού Τμήματος της Αθήνας και συντάχθηκε μία έκθεση κατάθεσης, η οποία υπογράφηκε από τη δικηγόρο που κατέθεσε την αίτηση, τους δύο αστυνομικούς που την παρέλαβαν και τον διοικητή του τμήματος. Εν τούτοις, η πράξη αυτή δεν φέρει αριθμό πρωτοκόλλου. Είναι αλήθεια ότι ο αριθμός πρωτοκόλλου και η ημερομηνία κατάθεσης αναφέρονται, τόσο πάνω στη σφραγίδα που έχει τεθεί δίπλα στην πράξη κατάθεσης όσο και πάνω στην πρώτη σελίδα της αίτησης, αλλά τα στοιχεία αυτά δεν εμφανίζονται πάνω στην ίδια την πράξη κατάθεσης και δεν είναι υπογεγραμμένα ούτε από τη δικηγόρο που κατέθεσε την αίτηση ούτε από τους αξιωματικούς της αστυνομίας που την έλαβαν, και επομένως δεν πληρούν τις προϋποθέσεις παραδεκτού της αίτησης που προβλέπονται από τον νόμο."

11. Η απόφαση αυτή καθαρογράφηκε στις 16 Μαΐου 1997 και η προσφεύγουσα εταιρία έλαβε αντίγραφο της στις 13 Ιουνίου 1997.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ
6 § ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

12. Η προσφεύγουσα εταιρία ισχυρίζεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής :

“Γαν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) εντός λογικής προθεσμίας, υπό (...) δικαστηρίου (...), το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως (...).”

Ειδικότερα, η προσφεύγουσα εταιρία υποστηρίζει ότι το απαράδεκτο της αίτησης ακύρωσης από το Συμβούλιο της Επικρατείας ισοδυναμεί με μία άρνηση της πρόσβασης στα δικαστήρια. Κατ’αυτήν, το σφάλμα που βρίσκεται στην πηγή της κατάστασης αυτής δεν θα μπορούσε να καταλογιστεί σ’αυτήν. Πράγματι, αυτή θεωρεί ότι οι αστυνομικοί ήταν που είχαν την ευθύνη να συντάξουν την έκθεση κατάθεσης και να προβούν, με την ιδιότητά τους ως δημόσια όργανα, σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να εξασφαλίσουν την εγκυρότητά της.

13. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι, προς το συμφέρον μίας καλής απονομής της δικαιοσύνης, πρέπει να γίνει δεκτή η ύπαρξη διατυπώσεων για την έγκυρη προσφυγή ενώπιον ενός εθνικού δικαστηρίου. Επομένως, κατ’αυτήν, η απόρριψη της αίτησης από το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν ήταν παρά η προβλέψιμη συνέπεια του σφάλματος που έγινε κατά την κατάθεσή της. Αφού λοιπόν η δικηγόρος της προσφεύγουσας εταιρίας είναι επίσης υπεύθυνη για το σφάλμα αυτό, η τελευταία δεν δικαιούται να παραπονείται για προσβολή του δικαιώματος

πρόσβασης της σε δικαστήριο.

14. Το Δικαστήριο έκρινε ότι το άρθρο 6 § 1 εγγυάται σε όλους το δικαίωμα του να επιληφθεί ένα δικαστήριο οποιασδήποτε αμφισβήτησης αναφερόμενης στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους αστικού χαρακτήρα. Αυτό το "δικαίωμα σε ένα δικαστήριο", του οποίου το δικαίωμα πρόσβασης συνιστά μία πλευρά, μπορεί να το επικαλεστεί οποιοσδήποτε έχει σοβαρούς λόγους να κρίνει παράνομη μία ανάμιξη στην άσκηση ενός δικαιώματός του αστικού χαρακτήρα και παραπονείται ότι δεν του δόθηκε η ευκαιρία να υποβάλει την εν λόγω αμφισβήτηση σε ένα δικαστήριο το οποίο να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 6 § 1 (βλέπε, ειδικότερα, την απόφαση Golder κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 21 Φεβρουαρίου 1975, série A no. 18, σελ. 18, § 36).

15. Εξάλλοι, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε ένα δικαστήριο δεν είναι απόλυτο και προσφέρεται σε περιορισμούς που έχουν γίνει σιωπηρά δεκτοί, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις παραδεκτού μίας αίτησης, γιατί αυτή απαιτεί από την ίδια την φύση της μία ρύθμιση από το Κράτος, το οποίο διαθέτει ως προς τούτο μία σχετική διακριτική ευχέρεια. Εν τούτοις, οι περιορισμοί αυτοί δεν μπορούν να περιορίσουν την ανοικτή πρόσβαση σε έναν πολίτη κατά τρόπο ή σε βαθμό ώστε το δικαίωμά του σε ένα δικαστήριο να θιγεί στην ίδια την ουσία του. Επίσης, οι εφαρμοζόμενοι περιορισμοί δεν συμβιβάζονται με το άρθρο 6 § 1 παρά μόνον αν επιδιώκουν έναν θεμιτό σκοπό και αν υπάρχει μία εύλογη σχέση αναλογικότητας μεταξύ των χρησιμοποιούμενων μέσων και του διωκόμενου σκοπού (βλέπε, μεταξύ άλλων, την απόφαση Levages Prestations Services κατά Γαλλίας της 23 Οκτωβρίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-V, σελ.

1543, § 40).

16. Στην προκειμένη περίπτωση, η αίτηση ακύρωσης της προσφεύγουσας εταιρίας κηρύχθηκε απαράδεκτη στη βάση του άρθρου 19 του προεδρικού διατάγματος 18/1989. Η ενδιαφερόμενη ισχυρίζεται ότι ένα απλό τυπικό σφάλμα της στέρησε το δικαίωμα να εξεταστεί η αίτηση ακύρωσής της από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

17. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αποστολή του δεν είναι να υποκαθίσταται στα εθνικά δικαστήρια. Αρμοδιότητα να ερμηνεύουν την εσωτερική νομοθεσία έχουν κατ'αρχήν οι εθνικές αρχές και ειδικότερα τα πρωτοβάθμια και τα δευτεροβάθμια δικαστήρια (βλέπε την απόφαση *Edificaciones March Gallego S.A.* κατά Ισπανίας της 19 Φεβρουαρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-I, σελ. 290, § 33). Τούτο είναι ιδιαίτερα αληθές όταν πρόκειται για την ερμηνεία από τα δικαστήρια κανόνων δικονομικής φύσεως όπως ο τύπος και οι προθεσμίες που διέπουν την εισαγωγή μίας αίτησης (βλέπε την απόφαση *Perez de Rada Cavanilles* κατά Ισπανίας της 28 Οκτωβρίου 1998, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VIII, σελ. 3255, § 43). Ο ρόλος του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της συμβατότητας μίας τέτοιας ερμηνείας με την Σύμβαση.

18. Εξάλλου, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει και πάλι ότι το άρθρο 6 της Σύμβασης δεν υποχρεώνει τα συμβαλλόμενα Κράτηνα δημιουργήσουν εφετεία ή ακυρωτικά δικαστήρια. Εν τούτοις, ένα Κράτος που διαθέτει δικαστήρια της φύσης αυτής έχει την υποχρέωση να επαγρυπνά ώστε οι πολίτες να απολαμβάνουν ενώπιόν τους των θεμελιωδών εγγυήσεων του άρθρου 6 (βλέπε, μεταξύ άλλων, την απόφαση *Delcourt* κατά Βελγίου της 17 Ιανουαρίου 1970, *série A* no. 11, σελ. 14, § 25). Ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόζεται εδώ το άρθρο 6 § 1

εξαρτάται από τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης διαδικασίας. Για να κρίνει κανείς σχετικά, πρέπει να λάβει υπόψη το σύνολο της δίκης που διεξήχθη μέσα στην εσωτερική έννομη τάξη και τον ρόλο που έπαιξε σ'αυτήν το ακυρωτικό δικαστήριο, των προϋποθέσεων του παραδεκτού μίας αίτησης αναίρεσης δυναμένων να είναι αυστηρότερες εκείνων μίας έφεσης (βλέπε, μεταξύ άλλων, την απόφαση Brualla Gomez de la Torre κατά Ισπανίας της 19.Δεκεμβρίου 1997, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-VIII, σελ. 2956, § 37 - Mohr κατά Λουξεμβούργου (déc.) αριθ. 29236/95, 20.4.1999).

19. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προσφεύγουσα εταιρία είχε πρόσβαση στο Συμβούλιο της Επικρατείας, μόνον όμως για να ακούσει την αίτησή της να κηρύσσεται απαράδεκτη για τον λόγο ότι η έκθεση της κατάθεσής της δεχ έφερε αριθμό πρωτοκόλλου (βλέπε παράγραφο 10 πιο πάνω). Όμως τούτο, αφ'εαυτού, δεν ικανοποιεί οπωσδήποτε τις επιταγές του άρθρου 6 § 1 : πρέπει ακόμη να διαπιστωθεί ότι ο βαθμός της πρόσβασης που παρέχεται από την εθνική νομοθεσία επαρκούσε για να εξασφαλίσει στην ενδιαφερόμενη το "δικαίωμα σε ένα δικαστήριο", λαμβανομένης υπόψη της αρχής της υπεροχής του δικαίου μέσα σε μία δημοκρατική κοινωνία (βλέπε την πιο πάνω απόφαση Golder, σελ. 16-18, §§ 34-35).

20. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η νομοθεσία που σχετίζεται με τον τύπο ο οποίος πρέπει να τηρείται για την κατάθεση αιτήσεων στοχεύει ασφαλώς στην εξασφάλιση μίας καλής απονομής της δικαιοσύνης. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να περιμένουν ότι οι κανόνες θα εφαρμόζονται. Εν τούτοις, η εν λόγω νομοθεσία, ή η εφαρμογή της στην πράξη, δεν θα πρέπει να εμποδίζει τους πολίτες από το να ασκήσουν ένα διαθέσιμο

ένδικο μέσο.

21. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η κήρυξη του απαραδέκτου η οποία αποφασίστηκε εν προκειμένω από το Συμβούλιο της Επικρατείας τιμώρησε την προσφεύγουσα εταιρία για ένα τυπικό σφάλμα το οποίο έγινε κατά την κατάθεση της αίτησής της. Ομως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η προσφεύγουσα εταιρία δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για το σφάλμα αυτό. Πράγματι, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, αφού η εσωτερική νομοθεσία επιτρέπει την κατάθεση της αίτησης ακύρωσης ενώπιον μίας δημόσιας αρχής άλλης από τη γραμματεία του Συμβουλίου της Επικρατείας, η τήρηση των διατυπώσεων μίας τέτοιας κατάθεσης υπάγεται κυρίως στην ευθύνη των δημοσίων υπαλλήλων που νομιμοποιούνται να παραλάβουν την αίτηση.

22. Εξάλλου, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαιτερότητος του ρόλου που παίζει το Συμβούλιο της Επικρατείας ως ακυρωτικό δικαστήριο των διοικητικών πράξεων, το Δικαστήριο δεν μπορεί να δεχθεί το να συνοδεύεται η διαδικασία που ακολουθείται ενώπιόν του ένας τόσο αυστηρός φορμαλισμός. Πράγματι, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν διαδέχθηκε άλλα εθνικά δικαστήρια στην εξέταση της υπόθεσης της προσφεύγουσας εταιρίας, αλλά κλήθηκε να αποφανθεί σε πρώτο και σε τελευταίο βαθμό. Επρόκειτο επομένως για την πρώτη και την μοναδική διαδικασία κατά την διάρκεια της οποίας η υπόθεση της προσφεύγουσας εταιρίας θα μπορούσε να εξεταστεί από ένα δικαστήριο.

23. Τέλος, όπως δέχθηκε το ίδιο το Συμβούλιο της Επικρατείας, ο αριθμός πρωτοκόλλου, ο οποίος έλειπε, αναγραφόταν τόσο πάνω στη σφραγίδα που είχε τεθεί δίπλα στην πράξη κατάθεσης όσο και πάνω στην πρώτη σελίδα της αίτησης, κατά τρόπο ώστε να μην τίθεται εν αμφιβόλω η

αναγνώριση της αίτησης. Το Δικαστήριο εκτιμά κατά συνέπεια ότι η προσφεύγουσα εταιρία υπέστη μία δυσανάλογη παρεμπόδιση του δικαιώματος πρόσβασης της σε ένα δικαστήριο και ότι, κατά συνέπεια, υπήρξε προσβολή επί της ουσίας του δικαιώματός του σε δικαστήριο.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

24. Η προσφεύγουσα εταιρία παραπονείται επίσης για μία παραβίαση του άρθρου 13 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής :

“Οποιοδήποτε πρόσωπο του οποίου τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που αναγνωρίζονται στην (...) Σύμβαση έχουν παραβιαστεί, έχει δικαίωμα στο να του παραχωρηθεί ένα πραγματικό ένδικο μέσο ενώπιον ενός εθνικού δικαστηρίου, ακόμη και όταν η παραβίαση έχει διαπραχθεί από πρόσωπα που ενεργούν στο πλαίσιο της άσκησης των επισήμων καθηκόντων τους.”

Ειδικότερα, αυτή εκτιμά ότι δεν είχε στη διάθεσή της ένα πραγματικό ένδικο μέσο ενώπιον ενός εθνικού δικαστηρίου για να υποστηρίξει τα δικαιώματά της.

25. Λαμβάνοντας υπόψη τη διαπίστωση που αναφέρεται στην παράγραφο 23 πιο πάνω, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν επιβάλλεται να αποφανθεί πάνω στο εν λόγω παράπονο.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

26. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

“Αν το Δικαστήριο αποφανθεί ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την μερική μόνον απόσβεση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία εύλογη αποζημίωση.”

A. Ζημία

27. Η προσφεύγουσα εταιρία ζητεί 231.000.000 δραχμές για την υλική ζημία της. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο ποσό της επιχορήγησης που θα είχε εισπράξει αν το Συμβούλιο της Επικρατείας είχε κάνει δεκτή την αίτησή της. Η προσφεύγουσα εταιρία ζητεί εξάλλου 20.000.000 δραχμές για την ηθική βλάβη της.

28. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η εύλογη αποζημίωση που μπορεί να επιδικαστεί στην προσφεύγουσα εταιρία δεν θα μπορούσε να υπερβαίνει το ποσό του 1.000.000 δραχμών.

29. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι, ακόμη και αν υποθεθεί ότι η αίτηση της προσφεύγουσας εταιρίας ήταν παραδεκτή, η έκβαση της διαδικασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν ήταν βέβαιη. Ο ισχυρισμός επομένως ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας θα είχε κάνει δεκτό το αίτημα της προσφεύγουσας εταιρίας αν δεν είχε κρίνει την αίτησή της απαράδεκτη αποτελεί απλή εικασία σχετικά με την απόφασή του. Ετσι, το Δικαστήριο

θεωρεί ότι, λαμβανομένης υπόψη της έλλειψης αιτιώδους συναφείας μεταξύ της επικαλούμενης υλικής ζημίας και της διαπιστωθείσας παραβίασης, δεν συντρέχει λόγος αποζημίωσης ως προς τούτο. Αντιθέτως, θεωρεί ότι συντρέχει λόγος να παραχωρηθεί στην προσφεύγουσα εταιρία μία αποζημίωση για την ηθική βλάβη που προέκυψε από την έλλειψη μίας δίκαιης δίκης. Λαμβανομένης υπόψη της σχετικής νομολογίας και αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση κατά τις επιταγές του άρθρου 41, αποφασίζει να επιδικάσει στην προσφεύγουσα εταιρία 3.000.000 δραχμές για τον λόγο αυτό.

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

30. Η προσφεύγουσα εταιρία ζητεί την καταβολή 250.000 δραχμών για έξοδα και αμοιβές της δικηγόρου της κατά την επίδικη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

31. Η Κυβέρνηση δεν εκφράζει γνώμη.

32. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι συντρέχει λόγος να επιδικαστεί στην προσφεύγουσα εταιρία το σύνολο του ζητούμενου ποσού για έξοδα και δικαστική δαπάνη.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

33. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει το Δικαστήριο, το νόμιμο επιτόκιο που εφαρμόζεται στην Ελλάδα κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης ήταν 6 % κατ'έτος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Ορίζει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης σε ό,τι αφορά το δικαίωμα της προσφεύγουσας εταιρίας για μία δίκαιη δίκη.
2. Ορίζει ότι δεν επιβάλλεται να αποφανθεί επί του παραπόνου το οποίο στηρίζεται στο άρθρο 13 της Σύμβασης.
3. Ορίζει
 - α) ότι το έναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στην προσφεύγουσα εταιρία, μέσα σε τρεις μήνες από την ημέρα κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, 3.000.000 (τρία εκατομμύρια) δραχμές για ηθική βλάβη, καθώς και 250.000 (διακόσιες πενήντα χιλιάδες) δραχμές για έξοδα και δικαστική δαπάνη, πλέον οποιουδήποτε ποσού το οποίο μπορεί να οφείλεται για φόρο προστιθέμενης αξίας.
 - β) ότι τα ποσά αυτά θα είναι έντοκα με απλό επιτόκιο 6 % κατ'έτος από τη λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την πληρωμή.
4. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης αποζημίωσης κατά τα επιπλέον ποσά.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 16 Νοεμβρίου 2000 κατ'εφαρμογήν του άρθρου 17 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Erik FRIBERGH

Γραμματέας

(υπογραφή)

Andras B. BAKA

Πρόεδρος

